Klapalekiana, **33**: 143-149, 1997
ISSN 1210-6100

Dosud známé lokality *Cercyon* (*Paracycreon*) *laminatus* a *Cryptopleurum subtile* v České a Slovenské republice a poznámky k ekologii těchto druhů (Coleoptera: Hydrophilidae: Sphaeridiinae)

The localities of *Cercyon* (*Paracycreon*) *laminatus* and *Cryptopleurum subtile* hitherto known in the Czech and Slovak Republic with remarks on their ecology (Coleoptera: Hydrophilidae: Sphaeridiinae)

Milan BOUKAL

Univerzita Palackého, katedra zoologie, tř. Svobody 26, CZ-771 46 Olomouc

Distribution, faunistics, ecology, Coleoptera, Hydrophilidae, Sphaeridiinae, *Cercyon laminatus*, *Cryptopleurum subtile*, Czech Republic, Slovak Republic

Abstract. Distribution and ecology of two alochtonic Sphaeridiinae species, *Cercyon* (*Paracycreon*) *laminatus* Sharp, 1873 and *Cryptopleurum subtile* Sharp, 1873 in the Czech and Slovak Republics are discussed. *Cryptopleurum subtile* Sharp, 1873 is recorded from the Slovak Republic for the first time. The oldest records of *Cercyon* (*Paracycreon*) *laminatus* Sharp, 1873 and *Cryptopleurum subtile* Sharp, 1873 from the Czech Republic (1950 and 1952, respectively) suggest that both species were introduced to Europe earlier than it has been known so far (cf. Lohse 1958 and Vogt 1971).

ÚVOD

Cercyon (*Paracycreon*) *laminatus* Sharp, 1873 a *Cryptopleurum subtile* Sharp, 1873 patří k alochtonním druhům evropské fauny. Jde o rozšiřující se druhy, pocházející z Japonska. Z území střední Evropy bylo dosud publikováno jen velmi málo konkrétních lokalit a informací o jejich bionomii.

MATERIÁL A METODIKA

V této práci jsem zpracoval výskyt druhů *Cercyon* (*Paracycreon*) *laminatus* a *Cryptopleurum subtile* v oblasti České a Slovenské republiky. Všechny dosud publikované a nové nálezy jsem zanesl do čtverců síťového mapování s přihlédnutím k pracím Nováka (Novák 1989), Prunera & Míky (Pruner & Míka 1996) a za pomoci Účelové podkladové mapy ČSSR 1:500 000 vydané pro Ústav pro výzkum obratlovců ČSAV Kartografií Praha v roce 1981.

Kromě níže uvedených sbírek jsem s negativním výsledkem revidoval materiál ve sbírkách Moravského zemského muzea v Brně a Slezského zemského muzea v Opavě.

ZKRATKY A VYSVĚTLIVKY

- číslo v závorce za názvem lokality označuje kód faunistického čtverce - viz Pruner & Míka (1996);
- determinoval nebo revidoval jsem veškerý uvedený materiál s výjimkou exemplářů označených symbolem „*“ v části Výsledky (autor, který je determinoval, je uveden);

k označení sbírek jsou použity zkratky, např. ČI = collectio Petr Číla, Praha; není-li uvedeno nic dalšího, znamená, sbíral Petr Číla a materiál je uložen v jeho sbírce.

SEZNAM SBÍREK A JEJICH ZKRATKY

BO - Milan Boukal, Džbánov
BD - David Boukal, České Budějovice
BOŽ - Petr Boža, Ostrava
ČI - Petr Číla, Praha
DA - Ladislav Daněk, Nymburk
FO - Rostislav Fornůsek, Olomouc
HA - Jiří Háva, Praha
KA - Vladimír Karas, Veselí nad Lužnicí
KO - Ján Kodada, Bratislava
KOL - Lubomír Koloničný, Ostrava
KZ - katedra zoologie Univerzity Palackého, Olomouc
MA - Marion Mantič, Ostrava
MI - Pavel Míka, Praha
MOL - Vlastivědné muzeum v Olomouci
MZ - Muzeum jihovýchodní Moravy, Zlín
SI - Tomáš Sitek, Ostrava
ŠŤA - Jaroslav Šťastný, Liberec
ŠTO - Petr Štourač, Praha

VÝSLEDKY

Na základě revize jsem ve sledovaném území zjistil 144 kusů druhu *Cercyon* (*Paracycreon*) *laminatus* (18 lokalit v Čechách, 12 na Moravě a 10 na Slovensku, neměl jsem k dispozici 5 kusů) a 66 kusů druhu *Cryptopleurum subtile* (14 lokalit v Čechách, 8 na Moravě a 1 na Slovensku, neměl jsem k dispozici 19 kusů). Nyní zde předkládám konkrétní faunistické údaje.

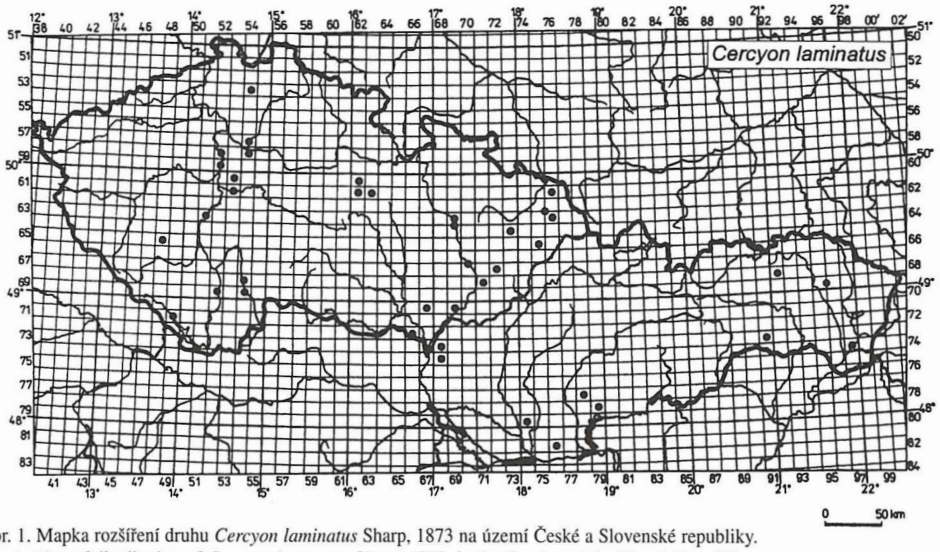
Cercyon (*Paracycreon*) *laminatus* Sharp, 1873

Rozšíření viz obr. 1.

Česká republika

Bohemia: Brzina (6351): 20.VIII.1982 - 1 ex., ČI; Čelákovice (5854): 20.IX.1979 - 1 ex., 26.VII.1982 - 1 ex., ČI; Džbánov (6062): 23.VIII.1994 - 2 ex., 24.VIII.1994 - 1 ex., za letu, BO; 31.VII.1995 - 45 ex. BO, 15 ex. MZ, 1 ex. HA, na UV světlo, vše M. Boukal leg.; Hamr (okr. Česká Lípa) (5354): 22.VIII.1987 - 2 ex., ČI; Hluboká nad Vltavou (6952): 17.IX.1958, 1 ex.*, prosev zkompostovatělého trusu a shrabků kolem krmelců jelení zvěře, V. Karas leg., det. et coll.; Hradčany, Hradčanské rybníky (5354): 18.VI.1991 - 1 ex., Skyva leg., ČI; Chlum (okr. Prachatice) (7149): 16.VIII.1989 - 2 ex., ČI; Javorník (6162): 19.IX.1996, 1 ex., v průtočném rybníku, mezi porosty hvězdoše (*Callitriche* sp.), BO; Lužnice (6954): 10.VIII.1987, hojně, v podvečer při náletu na čerstvý hovězí hnůj, V. Karas observ.; Nedošín (6163): 1.VII.1995, 2 ex., na UV světlo, BO; Praha 2 (5952): 1.-15.IX.1983 - 1 ex., ČI; Praha-Hrnčíře (6053): 20.VII.1988 - 2 ex., ČI; Praha-Prokopské údolí (5952): 7.VIII.1992 - 1 ex., 31.VIII.1982 - 1 ex., ČI; Praha-Troja (5852): 30.VIII.1987 - 1 ex.; 17.VII.1987 - 3 ex., 22.IX.1987 - 2 ex., ČI; Stará Boleslav (5754): 23.VIII.1992 - 4 ex., ČI; Těptín (6153): 15.VIII.1980 - 2 ex., 28.VII.1980 - 2 ex., 12.IX.1981 - 2 ex., 26.VI.1982 - 1 ex., 25.VII.1982 - 3 ex., ČI; Tchořovice (6548): 28.VIII.1966, 1 ex.*, M. Sobotka leg., J. Šťastný det. et coll.; Veselí nad Lužnicí (6854): 20.VIII.1950 - 1 ex., na pastvině v kravském trusu, KA; 2.IV.1958 - 1 ex.*, na pastvině v kravském trusu, V. Karas leg., det. et coll.

Moravia: Beskydy, Horní Bečva (6575): 12.VII.1981, 1 ex., 550 m n. m., SI; Beskydy, Metylovická hůrka (6376): 12.IX.1977, 1 ex., na světlo, JV úpatí, 350 m n. m., SI; 14.VII.1979 - 1 ex., 2.VIII.1979 - 1 ex., JV úpatí, 350 m n. m., SI; Bzenec-Přívoz (7069): 22.VII.1992, 1 ex., KOL; 3.VIII.1995, 2 ex., BOŽ; Čejč (7067): 22.VIII.1981 - 1 ex., 22.VIII.1989 - 1 ex., ČI; Frýdek-Místek (62-6375-76): 27.VI.1987, 1 ex., SI; Hodonín (7168): 12.VIII.1988, 3 ex., na světlo u hájovny Zbrod, u břehu rybníka, Bezděčka leg., MA; Jaroslavice (6772): 6.X.1992 - 2 ex., 5.VIII.1993 - 1 ex., 26.VII.1995 - 1 ex., na světlo, vše V. Elsner leg., MZ; Kroměříž (66-6770):

Obr. 1. Mapka rozšíření druhu *Cercyon laminatus* Sharp, 1873 na území České a Slovenské republiky.
Fig. 1. Map of distribution of *Cercyon laminatus* Sharp, 1873 in the Czech and the Slovak Republics.

22.VIII.1968, 1 ex., leg. ?, BO; [rybník] Nesyt (7266): 15.VII.1995, 1 ex., na světlo, V. Elsner leg., MZ; Olomouc (63-6469): 11.VIII.1966, 2 ex., leg. ?, BO; 13.VI.1969, 2 ex., J. Palásek leg., KZ; Olomouc (6369): 21.VI.1995, 1 ex., na UV světlo, BO; Rychvald (6176): 22.X.1988 - 1 ex., 18.IX.1990 - 1 ex., 18.IX.1992 - 1 ex., MA; Starý Jičín, Svinec (6473): 1 ex., 21.VIII.1993, SI.

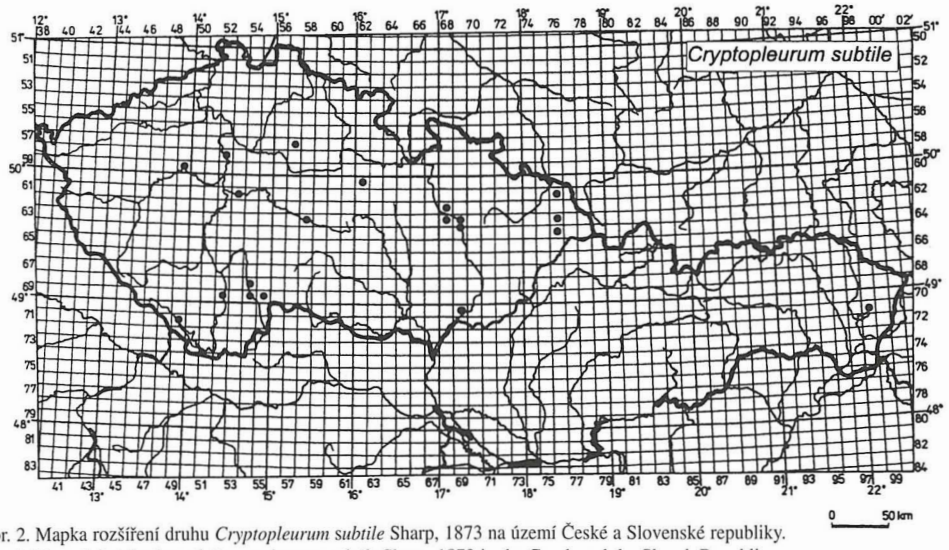
Slovenská republika

Krškary (7778): 19.VIII.1986, 1 ex., na světlo, Pečka leg., MA; Kúty (7368): X.1981 - 1 ex., leg. ?, ČI; Nová Vieska (8176): 24.VII.1988 - 2 ex., Skyva leg., ČI; Plášťovce (7879): 22.VIII.1989 - 1 ex., ČI; Spišsko-Šarišské medzihorie, Sabinov (6892): 15.VI.1988, 1 ex.*, na světlo poblíž řeky Torysa, J. Kodada leg. et det., KO; Tvrdošovce (7974): 4.VII.1994, 1 ex., FO; Velká Domaša (6995-96): 1.VII.1987, 1 ex., SI; Vojany (7497): VI.1980, 1 ex., L. Ernest leg., DA; Zádiel (7391): 15.VI.1976, 1 ex.*, vápencová stepní formace, v čerstvém kravském trusu, V. Karas leg., det. et coll.; Závod (7468): 7.-8.IX.1982 - 2 ex., ČI.

Cryptopleurum subtile Sharp, 1873
Rozšíření viz obr. 2.

Česká republika

Bohemia: Chlum (okr. Prachatice) (7149): 16.VIII.1989 - 2 ex., ČI; Drahov (6854): 21.IX.1987, 1 ex.*, v zasychajícím hnoji, V. Karas leg., det. et coll.; Džbánov (6062): 11.VI.1993 - 1 ex. BO, 3.VIII.1994 - 1 ex. MZ, 12.IX.1994 - 4 ex. BO, 8.IX.1995 - 2 ex. BO, 1 ex. MZ, 1 ex. HA, 28.VI.1996 - 1 ex. BO, králičí hnůj, vše M. Boukal leg.; Hluboká nad Vltavou (6952): 22.VI.1983, 1 ex.*, v zasychajícím hnoji, V. Karas leg., det. et coll.; Horusice (6854): 2.VIII.1975, 1 ex.*, v zasychajícím hnoji, V. Karas leg., det. et coll.; Křivoklát (5949): 12.IV.1952, 1 ex., v zasychajícím hnoji, KA; Lásenice (6955): 29.VII.1986, 1 ex., BD; 31.X.1995

Obr. 2. Mapka rozšíření druhu *Cryptopleurum subtile* Sharp, 1873 na území České a Slovenské republiky.
Fig. 2. Map of distribution of *Cryptopleurum subtile* Sharp, 1873 in the Czech and the Slovak Republics.

- 9 ex.*, v hnoji, D. Boukal leg., det. et coll.; Lužnice (6954): 10.IX.1987, 1 ex.*, v zasychajícím hnoji, V. Karas leg., det. et coll.; Praha-Ďáblice (5852): 11.X.1993, 1 ex.*, ve zbytcích choroše *Polyporus* sp. při dubovém kmeni, P. Štourač leg., det. et coll.; Praha-Troja (5852): 22.IX.1987 - 1 ex., ČI; Rožďalovice (5757): 27.V.1985 - 5 ex., 20.VIII.1985 - 1 ex., 5.VII.1987 - 1 ex., 13.VII.1987 - 1 ex., MI; Světlá nad Sázavou (6358): 18.VIII.1984 - 1 ex., ČI; Těptín (6153): (12.IX.1981 - 2 ex., 25.VII.1982 - 6 ex., 28.VIII.1982 - 1 ex., ČI; Veselí nad Lužnicí (6854): 15.X.1971 - 3 ex.*, 22.IX.1978 - 1 ex.*, 26.IX.1978 - 1 ex.*, v zasychajícím hnoji, V. Karas leg., det. et coll.

Moravia: Beskydy, Metylovická hůrka (6376): 5.IX.1993 - 1 ex., 16.IX.1995 - 1 ex., 400 m n. m., SI; Bzenec-Přívoz (7069): 3.VIII.1995, 2 ex., BOŽ; Chomoutov (6369): 30.VI.1994, 1 ex., za letu, BO; Litovel (6268): 9.VII.1959, 1 ex., Klácel leg., MOL; Malenovice (okr. Frýdek-Místek) (6476): 16.VIII.1984, 1 ex., ČI; Olomouc (63-6469): 27.VIII.1969, 1 ex., leg. ?, BO; Rychvald (6176): 22.X.1988 - 3 ex., MA; Střeň-Březová (6368): 26.IX.-15.X.1970, 1 ex., prosev sena z lesní školky, B. Novák leg., BO.

Slovenská republika

Zemplínská Šírava (7198): 21.VII.1982, 1 ex., severní břehy vodní nádrže, na pastvině v ovčím trusu, KA.

DISKUSE

Cercyon* (*Paracycreon*) *laminatus Sharp, 1873

V České republice byl druh *C.* (*P.*) *laminatus* poprvé zaznamenán ve Veselí nad Lužnicí - 20.VIII.1950, první publikovaný údaj z ČR je z Veselí nad Lužnicí - 2.IV.1958 (Karas 1977). První známý nález z území Slovenské republiky je ze Zádielu - 15.VI.1976, první publikovaný údaj ze SR je ze Sabinova - 15.VI.1988 (Kodada 1990).

Podle Lohseho (Lohse 1958) a Vogta (Vogt 1971) byl *C.* (*P.*) *laminatus* poprvé zaznamenán v Evropě v Dolním Sasku (sever Německa) v srpnu 1957. V ČR byl ovšem nalezen už v srpnu 1950. Z této skutečnosti vyplývá, že musel být do Evropy introdukován už mnohem dříve, než se předpokládalo (což by platilo za předpokladu, že akceptujeme informace o šíření druhu od západu). Nabízí se také otázka, zda nemohl být introdukován na několik míst Evropy zároveň, nebo přímo na území ČR. Co se týče šíření druhu v okolních státech, uvádí Lohse (1958) tyto lokality z Německa: VIII. a 7.-8.IX.1957 Pevestorf, Dolní Sasko, 7.VI.1958 Beimoor u Hamburku, VI. 1958 Travemünde, pobřeží Baltického moře, 15.-30.V.1958 Braniborsko-Havelsko a z Itálie: VII.1958 Trient. Huijbregts (1982) hlásí nálezy druhu v Nizozemí z 12-ti čtverců, první nález r. 1959. Väisänen & Rassi (1990) uvádějí druh ve Finsku. Galewskému (Galewski 1990) není znám dosud žádný nález z území Polska.

V ekologické charakteristice druhu Lohse (1958) uvádí, že podle jím provedených pokusů lovem na světlo v různých typech biotopů druh není synantropní, ale žije v detritu bažin. Vogt (1971) uvádí, že se tento druh vyskytuje v hnoji a na mořském pobřeží pod mořskými řasami. Dále uvádí, že brouci se navečer rojí a nalétávají na světla (i na reflektory aut). Galewski (1990) uvádí, že se tento druh v Japonsku vyskytuje v náplavech na mořských březích, kdežto v okolních evropských státech je loven téměř výlučně na světlo nebo do světelných pastí.

U nás je brouk nejčastěji nalézán v hnoji a v jeho bezprostřední blízkosti, případně v jiných hnijících látkách organického původu. Velmi dobře létá, nejčastěji těsně před nebo po západu slunce. Při nočních lovech na světlo jsem zaznamenal, že dává aktivně přednost UV spektru. Doposud nejnižší naměřená teplota, při které jsem druh pozoroval za letu, je 20 °C, což přibližně odpovídá i letovým možnostem jiných brouků [u druhů čeledi Carabidae byla zaznamenána letová aktivita ještě při 17 °C, přičemž průměr uváděný pro většinu letu schopných střevlíků je 20 °C (Veselý 1987)].

Lovem na světelný zdroj lze velmi dobře sledovat rozšíření a abundanci populací okřídlených a na světlo přilétajících druhů. Zachytí se takto i početně nízké výskyty a případně i přelety na větší vzdálenosti. Při použití UV lampy, nebo alespoň výbojky obsahující část UV spektra, bude jistě možné tento druh nalézt na mnoha dalších lokalitách a dále monitorovat jeho šíření.

C. (*P.*) *laminatus* se podle mých pozorování často vyskytuje spolu s těmito dalšími druhy podčeledi Sphaeridiinae: *Cercyon* (s. str.) *atricapillus* (Marsham, 1802), *C.* (s. str.) *lateralis* (Marsham, 1802), *C.* (s. str.) *quisquilius* (Linnaeus, 1761), *C.* (s. str.) *terminatus* (Marsham, 1802) a *C.* (s. str.) *unipunctatus* (Linnaeus, 1758). Dosti často se vyskytuje i s druhem *Cryptopleurum subtile* Sharp, 1873. V. Karas (in litt.) upozorňuje na jeho častý společný výskyt s dalším alochtonním druhem *Philonthus spinipes* Sharp, 1874 (Staphylinidae). Väisänen & Rassi (1990) uvádějí, že se druh *C.* (*P.*) *laminatus* vyskytuje na finských pastvinách ve společnosti druhu *Geotrupes stercorarius* (Linnaeus, 1758) (Geotrupidae).

Velmi zajímavý je nález 1 ex. (aktivní jedinec!) mezi porosty hvězdoše (*Callitriche* sp.) v průtočném rybníku, několik metrů za pramenem, ve velmi chladné vodě (M. Boukal leg., cf. Výsledky). Jde o jediný mi známý nález přímo z vodního prostředí.

C. (*P.*) *laminatus* je zřejmě schopen přežívat ve velmi rozdílných biotopech. Je velmi mobilní, a proto je velmi pravděpodobné, že jeho rozšiřování bude nadále pokračovat. Lze předpokládat, že se tak bude dít i na úkor některých našich autochtonních druhů. Podle mých pozorování částečně konkuruje druhům *C.* (s. str.) *lateralis* a *C.* (s. str.) *unipunctatus.*

Cryptopleurum subtile Sharp, 1873

V České republice byl druh *C. subtile* poprvé zaznamenán na Křivoklátě - 12.IV.1952, první publikovaný údaj z ČR je z Veselí nad Lužnicí - 15.X.1971 (Karas 1977). Jediný mně známý údaj ze Slovenské republiky je ze Zemplínské Šíravy - 21.VII.1982 - nový druh pro faunu Slovenska.

C. subtile byl v Evropě poprvé zjištěn na území Německa roku 1959 (Vogt 1971). V ČR byl nalezen už v dubnu 1952. Je tedy opět zřejmé, že i tento druh musel být do Evropy introdukován mnohem dříve, než se předpokládalo (pokud budeme i v tomto případě akceptovat informace, že druh se šíří od západu). Co se týče šíření druhu v okolních státech, uvádí Vogt (1971) první nález v Německu z r. 1959. Podle Allena (Allen 1969) byl druh ve Velké Británii nalezen poprvé r. 1966 v Cheshire a Merionethshire, 1967 v Essexu a 17.VII.1967 v Kentu. Ze Severní Ameriky, kde je tento druh také alochtonní, Smetana (1978) uvádí množství nálezů z Kanady (první už 3.X.1928 Montreal, Quebec) a USA (první už 24.IX.1926 Canadensia, Pennsylvania).

V ekologické charakteristice druhu Vogt (1971) uvádí, že je řídce rozšířen, žije v hnoji a navečer se rojí. Smetana (1978, 1984) uvádí u bionomie tohoto druhu, že se vyskytuje ve všech druzích hnijících organických hmot, že je to dobrý letec, který přilétá ochotně na světlo a je velmi často nalezen v mechanických rotačních pastech. Uvádí příklady mikrobiotopů, ve kterých byl nalezen: „v hromadě kompostu", „zbytky z králíkáren", „sláma ve stáji a v koňském hnoji", „z dobytčího hnoje", „v hromadě trávy", „z mrtvého jelena", „na zdechlině hada", „v kravském hnoji a na světlo", „prosevem hromady hnijící a plesnivějící posekané trávy" apod. Uvádí také zajímavou informaci, že byl sbírán pomocí prosévání lesní zeminy promočené mízou kolem pařezů čerstvě pokácených bříz (hora Tremblant, Quebec, Kanada).

Na našem území je nalézán v hnoji (nejčastěji králičím) nebo v jeho bezprostřední blízkosti, což odpovídá příkladům uváděným Smetanou (Smetana 1978). Předpokládá se, že dává přednost teplým prosluněným místům (V. Karas in litt.). Velmi dobře a často létá, opět nejčastěji těsně před nebo po západu slunce. Při nočních lovech se dá také přilákat UV spektrem, ovšem méně často než předchozí druh. Doposud nejnižší naměřená teplota, při které jsem druh pozoroval za letu, je 20 °C.

C. subtile se podle mých pozorování často vyskytuje spolu s těmito druhy podčeledi Sphaeridiinae: *Cercyon* (s. str.) *atricapillus*, *C.* (*P.*) *laminatus*, *C.* (s. str.) *lateralis*, *C.* (s. str.) *quisquilius*, *C.* (s. str.) *terminatus* a *C.* (s. str.) *unipunctatus*. D. Boukal (in litt.) dále uvádí pozorování výskytu spolu s druhem *Cercyon* (s. str.) *haemorrhoidalis* (Fabricius, 1775).

PODĚKOVÁNÍ. Za cenné rady a připomínky při přípravě textu děkuji Ing. L. Bocákovi (katedra zoologie Univerzity Palackého, Olomouc), Ing. D. Boukalovi (České Budějovice) a RNDr. D. Trávníčkovi (Muzeum jihovýchodní Moravy, Zlín). Za umožnění prohlídky muzejních sbírek dále děkuji Ing. M. Bocákové (Vlastivědné muzeum, Olomouc), RNDr. I. Horčičkovi, CSc. (katedra zoologie Univerzity Palackého, Olomouc), RNDr. P. Lautererovi (Moravské zemské muzeum, Brno), RNDr. J. Roháčkovi, CSc. (Slezské zemské muzeum, Opava) a RNDr. D. Trávníčkovi (Muzeum jihovýchodní Moravy, Zlín). Za poskytnutí některých upřesňujících údajů o bionomii zkoumaných druhů děkuji V. Karasovi (Veselí nad Lužnicí).

LITERATURA

ALLEN A. A. 1969: Cryptopleurum subtile Sharp (Col., Hydrophilidae) in Kent (S.E. London) and C. crenatum Panz. in Herefordshire. *Entomol. Month. Mag.*, 104(1968): 207.

GALEWSKI K. 1990: *Fauna Słodkowodna Polski 10 A. Chrzaszcze (Coleoptera). Rodzina: Kaluznicowate (Hydrophilidae).* Pol. Towarz. Hydrobiol., PWN, Warszawa, 261 pp (in Polish).

HEBAUER F. 1989: Hydrophiloidea, pp. 72-92. In: LOHSE G. A. & LUCHT W. H.(eds.): *Die Käfer Mitteleuropas. Bd. 12. (1. Supplementband).* Goecke & Evers, Krefeld, 346 pp.

HUIJBREGTS J. 1982: De Nederlandse soorten van het genus Cercyon Leach (Coleoptera: Hydrophilidae). *Zoologishe Bijdragen*, 28: 127-172 (in Dutch).
KARAS V. 1977: Příspěvek k faunistice Coleopter jižních Čech. (Beitrag zur Faunistik der Käfer Süd-Böhmens). *Zpr. Čs. Společ. Entomol. ČSAV*, 13: 25-29 (in Czech, German abstr.).
KODADA J. 1990: Faunistic notes. *Biológia* (Bratislava), 45: 157-158.
LOHSE G. A. 1958: Neuheiten der deutschen Käferfauna V. *Entomol. Blätter*, 54: 118-126.
NOVÁK I. 1989: Seznam lokalit a jejich kódů pro síťové mapování entomofauny Československa. *Zpr. Čs. Společ. Entomol.ČSAV*, 25(1-2): 3-84 (in Czech).
PRUNER L. & MÍKA P. 1996: Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny. (List of settlements in the Czech Republic with associated map field codes for faunistic grid mapping system). *Klapalekiana*, 31(Suppl.): 1-115 (in Czech, English abstr.).
SMETANA A. 1978: Revision of the subfamily Sphaeridiinae of America North of Mexico (Coleoptera, Hydrophilidae). *Mem. Entomol. Soc. Can.*, 105: 1-292.
SMETANA A. 1984: Revision of the subfamily Sphaeridiinae of America North of Mexico (Coleoptera, Hydrophilidae). Supplementum 2. *Canad. Entomol.*, 116: 555-566.
VÄISÄNEN R. & RASSI P. 1990: Abundance and distribution of Geotrupes stercorarius in Finland (Coleoptera, Scarabeidae). *Entomologica Fennica*, 1: 107-111.
VOGT H. 1971: Sphaeridiinae, pp. 127-141. In: FREUDE H., HARDE K. W. & LOHSE G. A. (eds.): *Die Käfer Mitteleuropas. Bd. 3.* Goecke & Evers, Krefeld, 365 pp.
VESELÝ P. 1987: Odchyt střevlíkovitých na světelný zdroj (Coleoptera, Carabidae). *Zpr. Čs. Společ. Entomol. ČSAV*, 23: 65-79 (in Czech).

SUMMARY

This study deals with a net survey of *Cercyon laminatus* Sharp, 1873 and *Cryptopleurum subtile* Sharp, 1873 in the Czech and Slovak Republics. Ecology of both species is discussed. It was found that these species are attracted to light even at temperatures as low as 20 °C temperature. *Cercyon laminatus* Sharp, 1873 prefers UV spectrum when collected at light. One active individual was found in a stream (an atypical habitat). The individuals collected in 1950 (*Cercyon laminatus*) and in 1952 (*Cryptopleurum subtile*) prove the occurrence of these species much sooner than Lohse (1958) and Vogt (1971) recorded. For this reason the possibility of an earlier introduction in Europe is discussed. *Cryptopleurum subtile* is recorded from the Slovak Republic for the first time.

Abbreviations and explanatory notes:
- number in parentheses behind the locality indicates grid mapping square codes - see Pruner & Míka (1996);
- specimens marked by "*" were not identified by the author;
- abbreviations of the collections are listed in "Seznam sbírek a jejich zkratky".